

VOORPUBLICATIE

Andreas Eschbach

De rijkdom van Saoed

DE MENSHEID STAAT VOOR EEN GROTE UITDAGING.

DE AARDOLIEVELDEN RAKEN UITGEPUT.

HET EINDE VAN DE WERELD DIE WIJ KENNEN, DIENT ZICH AAN.

Andreas Eschbach – De rijkdom van Saoed (Ausgebrannt)

Paperback, 550 pag

ISBN 978 90 6112 286 9

Prijs: € 19,95

Verschijnt: oktober 2007

Proloog

Zelfs met de laatste druppel benzine kun je nog accelereren. Alleen had Markus Westermann niet in de gaten dat hij op het punt stond vaart te meerderen. Hij reed op Highway 80, vlak na de brug over de Susquehanna, en het enige wat hij wilde, was de truck met aanhanger in te halen die constant met zevenenveertig mijl per uur voor hem reed. Daarom stuurde hij naar de linkerbaan. Het regende en hij hield zijn mobieltje tegen zijn oor.

‘Stop, stop, luister even!’ riep hij. ‘Niet ophangen. Geloof u me nou maar, mister Taggard wacht op mijn telefoontje.’

‘Zou kunnen,’ zei de vrouwenstem aan de andere kant van de lijn. ‘Maar hij is er vandaag niet, zoals ik al zei.’

De ruitenwissers hadden moeite de waternevel te verwerken die achter de reusachtige banden van de truck opstootte. Markus’ blik viel op de snelheidsmeter. Rustig aan, hield hij zichzelf voor. Je mocht hier vijfenvijftig mijl per uur. De politie zocht hem. Het was volstrekt onnodig om in de gaten te lopen door te hard te rijden.

‘Luistert u eens,’ zei hij, ‘ik weet dat u in werkelijkheid geen handelonderneming in Amerikaans fruit en groenten bent. Mister Taggard is ook geen salesmanager. Maar hij heeft gegarandeerd een telefoon in zijn zak...’

‘Zijn mobiele nummer is geheim en...’

‘Ja, natuurlijk. Maar mevrouw, ik weet dat mijn naam in zijn adresboek staat. Met daarbij de opmerking dat ik op elk moment doorverbonden moet worden.’

Er leek geen eind aan de truck te komen. Accelereerde die vent nu, zodat hij niet kon passeren? Waarom dat nu weer? Markus drukte het gaspedaal dieper in. ‘Kijkt u het nog eens na, alstublieft. Het is echt heel belangrijk.’

Ze mompelde iets, waarna hij het getik van een toetsenbord hoorde. Eindelijk. In zijn binnenspiegel zag hij een idioot die hem op de linkerbaan met grote vaart naderde en al van verre met zijn lichten knipperde. Markus Westermann gaf gas, maar de auto reageerde niet. Zijn rug werd niet tegen de rug van zijn stoel aan gedrukt. Er gebeurde helemaal niets toen hij het gaspedaal tot op de bodem indrukte. En de auto klonk eigenlijk ook niet zoals die zou moeten klinken...

Plotseling begreep Markus tot zijn schrik dat hij alleen nog maar de banden hoorde die over het asfalt rolden, maar geen motor meer.

‘Mister Westman?’ klonk het uit de telefoon. ‘Ik verbind u nu door met mister Taggard.’

‘Ik bel terug.’ Markus liet de telefoon op de passagiersstoel vallen, pakte snel het contactsleuteltje beet, draaide het om en hoorde de startmotor. Maar de motor sloeg niet aan.

De brandstofmeter. Wel verdomme! Hij had altijd al geweten dat die kapot was en zomaar wat aanwees. Wat een elektronische troep. Maar de meter had nu op halfvol gestaan; halfvol verdomme! Hoe kon die nu eerst halfvol aangeven en dan...

Had hij de dagteller op nul gezet toen hij de laatste keer getankt had? Nee, verdomme! Er zat gewoon geen druppel benzine meer in de tank. Precies op het juiste moment. De eindeloos lange, witglanzende truck, waar geen eind aan leek te komen, reed ongestoord verder, zoals de maan zijn baan in de hemel vervolgde. Logisch, want de chauffeur had niet in de gaten dat er iets niet klopte. Hoe kon die dat ook weten?

De auto achter hem kwam steeds dichterbij. Het was een dikke rode terreinwagen met een hele batterij koplampen op de bullbar. En de chauffeur wist daar wel weg mee, echt geweldig.

‘Mark?’ klonk het nu uit de telefoon. ‘Ben jij dat?’

Grote klasse.

‘Yes, shit!’ schreeuwde Markus, terwijl hij remde. Hij had nog veel meer willen zeggen, bijvoorbeeld dat hij in een uiterst penibele situatie verkeerde en zijn handen vol had, maar op dat moment wist hij absoluut niet hoe hij dat in het Engels moest formuleren.

Remmen! Hij omklemde het stuur zo stevig dat het pijn deed. Geen paniek, hield hij zichzelf voor, zoals mensen reageren die op het punt staan in paniek te raken. Hij hoefde alleen maar vaart te minderen en achter de truck weer in te voegen, en daarna rustig naar de kant van de weg uitrollen en stoppen. Geen probleem, want de rem deed het tenslotte nog.

‘Mark, wat is er? Ik hoor jou wel, waar zit je?’

Toch nog een probleem. De truck denderde door, maar op een of andere manier had Markus zoveel vaart verloren dat hij al bijna stilstond. Van pure schrik had hij te hard geremd. Was dat de oorzaak? En die halve gare achter hem leek wél zijn lichthendel te kunnen bedienen, maar niet zijn rem.

Markus sloeg op het stuur, hamerde er met zijn vuist op, schreeuwde

‘Shit, shit, shit!’ en schudde met zijn bovenlichaam heen en weer alsof hij de auto op die manier nog vooruit kon dwingen.

‘Mark, wat is er aan de hand?’

De idioot in de rode terreinwagen zou toch eindelijk wel eens remmen? Lieve god, ja, nu schoot het hem weer te binnen! Er was een trucje voor dergelijke situaties... hoe zat het ook alweer? Precies, met de startmotor! De startmotor laten draaien en dan de koppeling laten opkomen. Markus greep het contactslot beet.

Op dat moment werd hij geraamd door een moorddadiger kracht dan hij ooit ervaren had. De wereld viel in wervelende bewegingen uiteen, in pijn, in een kakofonie van gierend, scheurend metaal. Vaag drong het tot hem door dat hij tegen een andere auto aan botste. Daarna werd alles zwart.

De twee minaretten van de Grote Moskee staken loodrecht de hemel in. Ze wierpen slechts een korte schaduw. Als vermanende vingers, dacht de oude man.

Ze stonden bij het raam en keken omlaag naar het grote voorplein, waar een man op de grond knielde. Hij had een blinddoek voor en zijn handen waren op zijn rug vastgebonden. Hij ademde paniekerig. Dat kon je zelfs van hierboven nog zien.

Het vrijdaggebed was voorbij. Steeds meer gelovigen verlieten de Grote Moskee om hun bezigheden te vervolgen, behalve degenen die de executie wilden bijwonen. Het waren er meer dan anders. Ze leken te vermoeden dat er vandaag geen ordinaire moordenaar of verkrachter ontvoerd werd.

‘Ik had liever dat ze hun kinderen niet lieten toekijken,’ mompelde de grijze prins. ‘Dit is niet voor kinderen.’

De man naast hem, de politiecommissaris van Riyad, streek kuchend door zijn baard. ‘Er zijn geleerden die een andere mening hebben.’

‘U hebt het nu over Al-Schammari, neem ik aan. Al-Schammari is een oude man.’

‘Hij zegt dat het verschrikkelijke beeld van de terechtstelling kinderen ervan kan weerhouden later zelf misdadigers te worden.’ Het was duidelijk dat de commissaris deze mening deelde.

‘Mogelijk, maar ik betwijfel het.’

‘*Sjaikh!*’ riep de ander, die zich niet kon bedwingen. ‘Deze man heeft drugs verhandeld! U hebt toch zeker geen medelijden met zo iemand?’ Een moment lang had prins Aboe Jabr Faroeq Ibn Abdoelaziz Al-Saoed

het onbestemde gevoel dat de commissaris hem iets op de mouw spelde. Maar dat was uiteraard ondenkbaar.

Hij schudde misnoegd zijn hoofd. ‘Ik maak me slechts zorgen om de zeltjes van de kinderen, dat is alles. De kinderen zijn onze toekomst.’

Beneden op het plein ging de beul achter de misdadiger staan. Hij droeg riemen die kruiselings over zijn borst bevestigd waren. De kling van zijn zwaard glinsterde in het zonlicht.

‘Waar kwam die man vandaan, zei u? Uit Cyprus?’

‘Ja,’ zei de commissaris ernstig. ‘Een Cyprioot. Hij was student aan de Koning Fahd-academie en was lang genoeg in het land om Gods wetten te kennen.’

Eén houw met het zwaard, bijna sneller dan het oog kon zien, en het lichaam van de veroordeelde viel voorover, terwijl zijn hoofd wegrolde en tegen een betonnen wand belandde. Er klonk een collectieve luide zucht. Het bloed spoot enkele ogenblikken lang uit de hals en vloeide in het zand, totdat het hart niet meer klopte.

Het Jet Rock-café in de centrale terminal van de luchthaven La Guardia had een groot raam van bruin glas met uitzicht op straat. Het rook naar frituurvet en uien en het was druk bij de kassa. Niemand lette op de twee geheel verschillende mannen die naast elkaar op barkrukken aan het raam zaten, ieder met een blad met een cheeseburgermenu voor zich.

Een van hen, een magere, bruinverbrande man van rond de vijftig, zat met gedempte stem en een pijnlijke blik te praten, terwijl hij zijn hamburger verorberde. Wat hij zei, werd overstemd door karakterloze muziek, onderbroken door mededelingen en *last calls*, en was aan het tafeltje ernaast al niet meer te verstaan.

De ander raakte zijn blad niet aan en luisterde alleen maar. Hij leek op een voormalige footballprof. Alleen de priesterkraag die onder zijn parka zichtbaar was, paste daar niet bij.

‘Dit verstoppertje spelen kan niet lang goed gaan,’ zei hij, toen de ander eindelijk zweeg.

‘Natuurlijk niet. Het is pure wanhoop.’

‘Hoe lang nog? Wat denkt u?’

De magere man pakte zijn papieren servet en veegde zijn mond en vingers af. ‘Twee weken. Hoogstens. Eerder minder.’

‘Dat betekent dat het moment waarop we ons voorbereid hebben angebroken is.’

De man met de brede schouders knikte. ‘Het was goed dat u me gebeld hebt, ook al was het nog verdomd vroeg in de ochtend.’

‘Het kon niet anders.’

‘U hoeft zich niet te verontschuldigen.’

‘Ik had niet verwacht u hier te ontmoeten. Ik wist niet dat u net in New York was.’

‘Dat is het werk van de Heer, mijn zoon. De laatste stop op mijn lezingenreis.’

De magere man zocht naar woorden. ‘*Reverend...* Eerlijk gezegd heb ik het toentertijd niet willen geloven, maar u had gelijk.’ Hij haalde een envelop uit zijn jaszak. ‘Dit is mijn ontslagbrief. Ik neem die mee naar Washington en doe hem daar op de bus. En dan ga ik pakken, want ik wil vanavond nog weg.’

‘We wachten op u.’

‘Daarom wilde ik u spreken. Het is een risico mij in de gemeenschap op te nemen, dat moet u goed begrijpen.’

‘Ze zullen echt niet meer serieus naar u gaan zoeken,’ zei de man die door de ander *reverend* genoemd was. ‘Niet zolang het eind van de wereld aanstaande is.’

1

Verleden

New York! Het leek wel alsof je in een andere wereld aankwam, een wereld die meer licht uitstraalde, groter was en veel meer energie bevatte dan het duistere, vermoeide Europa, waar Markus vandaan kwam.

Hij ontwaakte alsof iemand hem zachtjes aan zijn arm schudde en nogmaals zei: 'Markus! We zijn er!'

Hij keek omhoog en zag fel daglicht door het raam naar binnen stromen, keek naar het glinsterende water en meende het silhouet van een stad te zien, een ongelooflijke stad aan de horizon. New York. 'Nog niet helemaal,' mompelde hij slaapdrunken.

Het volgende moment raakte hij vervuld van zo'n geluksgevoel dat hij wel had kunnen juichen. 'Maar wel bijna!' riep hij, terwijl hij de man in de stoel naast hem aankeek. Het was de Italiaan in hun team, een sympathieke magere man van zijn leeftijd, die vloeiend Engels sprak, maar wel met een grappig accent.

De stewardess deelde groene papiertjes uit. Het waren formulieren voor de immigratiedienst, waarop je met je handtekening moest bevestigen dat je geen drugs smokkelde, niet van plan was de president te vermoorden enzovoort. Allemaal zaken die geen mens vrijwillig wilde toegeven, vooral niet als hij zoiets werkelijk van plan was.

Markus had nauwelijks overal 'Nee' aangekruist of het vliegtuig begon aan de landing, die verbazend zacht verliep. Alom bleke, doorwaakte gezichten toen iedereen zich gereedmaakte om uit te stappen. Markus voelde zich daarentegen uitgeslagen en vol energie; hij had zelfs sinds lange tijd niet meer zo goed geslapen.

Ze verlieten het toestel via een slurf die zijn beste tijd allang had gehad, met een wand die op de naden roestte en een vloer die tot op het metaal eronder afgesleten was. Was dat belangrijk? Feit was dat dergelijke voorzieningen op JFK allang gebruikelijk waren toen je overal elders nog in weer en wind het platform over moest lopen.

Bij een van de scharnieren van de slurf stond een deur open. Er drong een sterke benzinegeur naar binnen (kerosine, corrigeerde Markus zichzelf), evenals het geraas van de stationair draaiende motoren en een intense, overweldigende hitte. Na een nacht in de koele, synthetisch rui-kende lucht aan boord van het vliegtuig leek de adem van het land dat

hij zou gaan veroveren hem op dit moment tegemoet te slaan. Ja, het was de vurige adem van een draak!

De passagiers stonden in lange, slingerende rijen voor de controle van de immigratiedienst te wachten en keken toe hoe bewapende functionarissen in uniform met metaaldetectors in de weer waren. De rij schoot maar langzaam op. Je moest vooral niet op de klok kijken, dat leidde maar tot ergernis. De hokjes van staal en glas kwamen stap voor stap dichterbij. Op zeker moment was het zover, zoveel was zeker. Was het belangrijk te weten wanneer precies?

In deze minuten of uren gebeurde het. Op een magisch moment viel Markus' blik op het bordeauxrode paspoort in zijn handen, op het groene papiertje dat erin zat en op de eerste regel daarop: UNITED STATES OF AMERICA.

Toen hij die woorden zag, leek er een elektrische schok door hem heen te gaan. Een ogenblik lang leken alle geheimen en raadsels ter wereld voor hem ontsluitend te zijn en een van die geheimen leek te zijn dat er geen indrukwekkender en invloedrijker reeks letters bestond dan deze. De rug voor hem schoof weer iets naar voren. Hij moest aansluiten en daarmee was het magische moment voorbij. Maar de woorden stonden nog altijd op het papier en bleven maar naar hem oplichten.

Bij de hoofduitgang vielen hem vier mannen in livrei op in de mensenmassa die bordjes met het opschrift LAKESIDE AND ROWE omhoog staken. Hij moest wachten tot ze allemaal de controles gepasseerd waren en het team compleet was. Op een parkeerplaats in de buurt stonden vier zwarte verlengde limousines te wachten. Zonder het echt te geloven, merkte iemand op dat ze daarmee naar de stad gebracht werden. De mannen in livrei hoorden het en vertrokken geen spier, maar het bleek inderdaad het geval. Het team bestond uit zestien mensen; dat paste precies.

Het leek wel een film. Ze reden op de grijze skyline aan de horizon toe, passeerden een brug en zoefden eindelijk Manhattan in, tussen wolkenkrabbers door die echt zo hoog waren als hij zich altijd had voorgesteld en langs mensen in alle huidskleuren die er op aarde voorkwamen. Overall fietsen en de gele taxi's die hij uit zoveel films kende. En bussen natuurlijk. Er lag een zilveren, onwerkelijke glans over alles; misschien waren het uitlaatgassen of was het gewoon nevel die belicht werd door de zon, die hier onverwacht heet en fel scheen. New York, lieve hemel, het was hem gelukt! Hij was waar hij thuishoorde: in de hoofdstad van de wereld, het centrum van alles, daar waar het hart van de moderne beschaving klopte.

De wolkenkrabbers werden steeds hoger, de straten smaller: Upper Manhattan. Het hoofdkantoor bleek een grijs, hoekig gebouw uit het eind van de negentiende eeuw en leek in het echt kleiner dan op de foto's in de brochures. Maar er was een eigen oprit, de limousines stopten onder een degelijke luifel en de deuren werden voor hen geopend. De Amerikanen hadden een groot gevoel voor show. Als het om uiterlijk vertoon en effectbejag ging, hoefde je ze niets wijs te maken.

Ze werden op zo'n wijze naar boven gebracht dat ze het idee kregen belangrijke staatsgasten te zijn. Boven bij de lift werden ze begroet door Irving Young in eigen persoon, de chef Human Resources. Hij werd vergezeld door enkele hoofden van diverse regio's en markten, en door de openstaande deuren kon Markus een blik in de kamers werpen: ronduit schitterend. Hoe zou hij met zo'n panorama ooit kunnen werken? De skyline van Manhattan, een zilverkleurige rivier die in de zon glansde... Hij kon nauwelijks wachten.

Nu ben ik waar ik thuishoor, schoot het door zijn hoofd. Hij kon onmogelijk luisteren naar alles wat Young vertelde, te meer omdat zijn toon uitgesproken verveeld was.

Eindelijk gingen ze verder, een trap op naar een ontvangstruimte, waar champagne en hapjes klaarstonden. Aan de muren hingen illustraties uit het laatste jaarverslag. Er was een lessenaar neergezet, dus waarschijnlijk volgden er nog meer toespraken.

Tot Markus' verrassing verscheen even later de grijze Simon Rowe, de laatste van de generatie oprichters, die, hoewel al ver in de negentig, nog altijd voorzitter van de raad van commissarissen was. Hij liet zich de kans niet ontnemen iedereen de hand te schudden. Het verhaal ging dat hij 's ochtends zo vroeg op kantoor kwam dat hij de nachtportier nog gedag kon zeggen. Dankzij het werk was hij nog altijd in leven, zei hij altijd. Als deze uitleg in de media opdook, werd er vrijwel altijd bij vermeld dat Rowes partner Eric W. Lakeside, die zich al op de jeugdige leeftijd van zevenenvijftig jaar uit de zaak teruggetrokken had om te golfen, rozen te kweken en met zijn zeiljacht voor de kust van Florida te cruisen, op zijn drieënzestigste was overleden.

Rowe daarentegen, die de eerste module van het softwaresysteem waarmee ze de financiële wereld verblijd hadden hoogstpersoonlijk geschreven had – in COBOL zelfs – leefde nog steeds. Met grote moeite beklom hij het lage platform waarop de lessenaar stond. Hij keek in het rond, vouwde een blad papier open dat eruitzag alsof hij het al decennia bij zich droeg en hield een toespraak waarin hij benadrukte dat ze zich ge-

lukkig mochten prijzen voor het beste bedrijf ter wereld te mogen werken. De pathos lag er nogal dik bovenop, maar dat was typisch Amerikaans; Markus zag hoe de Fransman in hun team zijn neus optrok, maar het gebaar op zich was toch indrukwekkend.

Toen iedereen dacht dat hij klaar was – een begrijpelijke veronderstelling, omdat hij de tekst van zijn toespraak langzaam weer dichtgevouwen had en in zijn colbert had gestopt – boog de oude man zich naar de microfoon toe en zei: ‘Denk eraan, dames en heren, dat geldt de wereld regeert. Dat geldt vandaag nog meer dan vroeger. De financiële instituten, de banken, investeringsfondsen enzovoort – onze cliënten dus – bezitten een onvergelykbare macht. En dat is niet de macht van de geweerlopen, maar een geweldloze, subtiele, maar des te effectievere macht. Macht betekent echter ook verantwoordelijkheid. De besluiten die onze cliënten nemen, beïnvloeden het leven van miljoenen mensen. Vele van deze besluiten berusten op gegevens die door onze software geleverd worden. En de verantwoordelijkheid voor de nauwkeurigheid en waarheidsgetrouwheid van al deze gegevens ligt bij ons. En wat uw project betreft ligt die bij u. Weest u zich daarvan altijd bewust.’ Hij knikte met zijn grotendeels kale, slechts door enkele witte haren omlijste schedel. ‘Dank u wel.’

De bejaarde baas stapte onder applaus van het podium af. Opeens was het gebeurd met de verwelkomende stemming. Halflege champagneglazen werden weer op tafel gezet en de belegde broodjes, kaasblokjes en vleesballetjes zagen er opeens niet meer zo lekker uit. Ten slotte hield Markus het niet meer uit. Hij vroeg onomwonden waar ze hun bureaus konden vinden.

‘O,’ zei Young, een man met lavendelblauwe ogen en een lachje dat op zijn gezicht gebeiteld stond, ‘niet hier.’

De ontwikkelingsafdeling, kreeg Markus tot zijn enorme teleurstelling te horen, bevond zich niet meer in het Lakeside and Rowe Building, maar in het gebouw van de technische service USA-Oost in Pennsylvania, in een plaats met de onwaarschijnlijke naam Paradise Valley. Dat was al een halfjaar het geval en uit kostenoverwegingen zo ingesteld. Maar het was daar erg mooi en de ontwikkelaars waren er heel gelukkig. Pocono Mountains was een geweldig oord en niet meer dan honderd mijl van New York vandaan.

‘Honderd mijl?’ hoorde Marcus zichzelf herhalen.

‘Ongeveer,’ knikte het hoofd Human Resources. ‘Het kunnen er ook een paar meer zijn.’

En dus gingen ze met de lift weer naar beneden. Werkelijk, naast vrijwel elke knop prijkte het naambordje van een ander bedrijf. Dat was Markus in de lift naar boven geheel ontgaan. Lakeside and Rowe bezette alleen nog maar de twee hoogste etages.

Toen ze weer buiten stonden, waren de limousines verdwenen; in plaats daarvan stond er een grijze bus op de oprit. Enkele zwarte bedienden in blauwe overalls waren bezig hun koffers in te laden.

‘De huren in New York zijn sowieso onbetaalbaar,’ zei de Italiaan toen ze instapten. Silvio heette hij, Silvio Damiano. Je kon merken dat hij probeerde zijn teleurstelling voor zichzelf weg te redeneren. ‘Ik heb gehoord dat sommigen voor een eenkamerwoning met toilet op de gang evenveel huur betalen als een vierkamerwoning in Rome kost. In Rome!’

‘Ja,’ knikte Markus grimmig. ‘Maar dat zouden ze niet betalen als ze het niet geweldig vonden om in New York te wonen.’

Silvio liet zich op een vrije stoel vallen en leek er geen bezwaar tegen te hebben dat Markus naast hem ging zitten.

‘Paradise Valley,’ zei de magere Italiaan. ‘Dat klinkt als “einde van de wereld”.’

Het project bestond er simpelweg uit LR-8, het nieuwe softwaresysteem, dat aan het eind van het jaar op de markt gebracht moest worden, te lokaliseren.

Dat betekende dat alle programma’s zo aangepast moesten worden dat ze in het betreffende land te gebruiken waren. Daarvoor moesten bijvoorbeeld in alle formulieren, menu’s en resultaatschermen de overeenkomstige Duitse, Italiaanse en Franse begrippen ingevoerd worden. Verder moest gecontroleerd worden of de juiste datumformaten en getalnotaties gebruikt werden. De gebruikershandleidingen en helpfuncties moesten vertaald worden, opleidingsboeken samengesteld enzovoort. Maar het belangrijkste was de software aan de van toepassing zijnde wettelijke voorschriften aan te passen. Omdat aan versie 8 talrijke nieuwe modules waren toegevoegd, vormde dit het grootste deel van deze opdracht. Hiervoor moesten ze regelmatig met juristen en fiscaal deskundigen communiceren, hun informatie in wijzigingsvoorstellen verwerken, met de eigenlijke ontwikkelaars spreken en ten slotte het werk van de laatsten nog eens controleren. Alle veranderingen moesten in de handboeken worden verwerkt en vanzelfsprekend ook in de algemene documentatie.

De lokalisering van een programma was een verantwoordelijke en complexe taak, waarvan de kwaliteit de afzetmogelijkheden in een markt in hoge mate bepaalde. Bij Lakeside and Rowe Inc. was het gewoonte dit werk niet aan programmeurs toe te vertrouwen, maar uitsluitend aan verkoopmedewerkers, die de wensen en behoeften van hun cliënten kenden. Zes maanden was voor dit project tamelijk krap. Ze zouden als waanzinnigen moeten bikkelen om gereed te zijn als het tijd was om weer naar huis te vliegen. Dat lokaliseringen zo arbeidsintensief bleken te zijn, was alom bekend. Toch was dit een geliefd karwei, want omdat je automatisch als onbetwist specialist voor de versie in een bepaalde taal werd beschouwd, leverde dat een uitstekend carrièreperspectief op. Markus Westermann had echter andere plannen. Hij was in het land van zijn dromen aangekomen en was niet van plan het weer te verlaten. In elk geval niet na afloop van de zes maanden. En hij was al helemaal niet van plan om naar Duitsland terug te keren.

Heden

Hij kwam tot zichzelf, zag licht, hoorde stemmen en zonk weer in de zalige duisternis weg. Maar uiteindelijk was hij in staat zijn ogen te openen en rond te kijken. Verward zag hij dat hij in een wit ziekenhuisbed lag en dat het naar desinfecterende middelen rook. Opeens schoot hem weer te binnen wat er gebeurd was. Hij voelde geen pijn.

Hij hief zijn handen op. Geen probleem. Een van zijn onderarmen was verbonden; tussen de lagen verband verdween een doorzichtig slangetje. Voorzichtig betastte hij zijn gezicht. Verband, pleisters. Waarschijnlijk zag het er niet goed uit. Maar het leek erop dat hij al zijn ledematen nog bezat. Een geluk bij een ongeluk.

Er kwam een zuster binnen die glimlachend en zonder iets te zeggen het vloeistofpeil in een doorzichtige zak boven zijn hoofd controleerde. Hij vroeg haar moeizaam hoe lang hij hier al lag, waarop ze met een Russisch of Pools accent antwoordde: *'Sorry. I don't speak English.'*

Hij keek haar niet-begrijpend aan. Er klopte iets niet. Op haar borst droeg ze een blauw bordje. Daarop stond in het Duits ZUSTER MALGORZATA.

Hij schraapte zijn keel en probeerde het in het Duits: 'Hoe lang ben ik hier al?'

Ze lachte verontschuldigend. 'Weet ik niet. Ik ben hier deze week voor het eerst.'

‘Welke dag is het vandaag?’

‘Woensdag,’ zei de slanke vrouw in het wit en verdween weer.

Hij keek rond, op zoek naar aanknopingspunten. Het tweede bed in de kamer was leeg. Voor het raam bewoog een sprietige boom in de wind.

De bladeren waren bruin verkleurd en enkele vielen naar beneden terwijl Markus toekeek. Hij begon het te begrijpen.

Herfst. Het was herfst. Niet alleen was hij terug in Duitsland, sinds het ongeluk moest er ook een lange periode verstreken zijn.

2

Verleden

De makelaar leek er alles aan gelegen dat ze geen moment met elkaar alleen waren tijdens de bezichtiging van het huis. Hij prees het aan alsof zijn leven ervan afhing, totdat zijn telefoon ging; het leek een belangrijk gesprek. Zo hadden ze toch nog een moment met zijn tweeën.

‘Wat een te gek huis,’ fluisterde Werner. ‘En dat voor zo’n prijs! We zouden wel gek zijn als we het niet deden.’

Dorothea was duizelig. Kwam dat door het overweldigende panorama dat zich vanaf het terras ontvouwde? Of kwam het door het vooruitzicht dat haar dromen over een eigen huis nu zo plotseling op spectaculaire wijze vervuld werden?

‘Waarom verkoopt iemand zo’n huis? Dat zou ik echt graag willen weten.’

‘Dan vragen we het hem toch?’ Werner grijnsde over zijn hele gezicht. ‘Met zwembad... Tjonge, jonge! Ik zou niet eens op het idee gekomen zijn dat op mijn wensenlijstje te zetten. En nu wordt het ons zo’n beetje in de schoot geworpen! Moet je eens kijken; alleen de woonkamer al, met die open haard. De gang... De kamers boven, de begane grond, de kelder... En dan die enorme lap grond... Zelfs zonder zwembad zou de prijs niets te hoog zijn.’

‘Heb jij niet het gevoel dat er een addertje onder het gras zit?’ Dorothea moest uiting geven aan haar twijfels. Als iets er te mooi uitzag om waar te kunnen zijn, dan was het dat meestal ook niet. Althans in haar ervaring.

Werner glom van opwinding. ‘Het enige addertje dat ik zie is dat we nooit meer zin zullen hebben op reis te gaan als we hier eenmaal wonen.’ Hij wreef over zijn kin.

‘Afgezien daarvan is het natuurlijk een hoop geld. Zonder jouw erfenis hoeven we niet eens aan een berekening te beginnen.’

Die erfenis, inderdaad. Dorothea voelde een steek. Misschien was dat het addertje, het kleine gebrek waarmee alle schoonheid gepaard ging, zoals een roos doornen heeft.

Maar het huis was werkelijk fantastisch. Het stond boven een steile rotswand langs de meest noordoostelijke bosrand van de Schwäbische Alb en vanaf het grote terras ontvouwde zich een uitzicht over een bijna ein-

deloze, glooiende laagvlakte, over bossen, boerderijen en dorpen, over kronkelende riviertjes, beken en visvijvers. Onder het terras lag het zwembad, dat precies hetzelfde uitzicht bood. Het huis was ruim, elegant en met veel vertoon van goede smaak gebouwd, bood plaats aan minstens vier kinderen, aan Werners hobbykamer... Het had gewoonweg alles wat hun hartje begeerde. Goed, het lag tamelijk eenzaam en afgelegen, maar dit was geen gebied waar criminaliteit een groot probleem was. Werner zou wat verder naar zijn werk moeten forenzen dan ze zich voorgesteld hadden, maar dat was het zeker waard.

‘De vorige eigenaar,’ legde de makelaar uit nadat hij zich weer bij hen gevoegd had en Werner hem daarna had gevraagd, ‘heeft via onze makelaardij een mooi pand gevonden, een soort landgoed. Het is een historische herenboerderij, een zeer exclusief object.’ Hij glimlachte, vervuld van professionele voldoening. ‘Hij schijnt daarmee een soort jeugddroom te willen vervullen.’

Dorothea was opgelucht door dit antwoord. Ze zou er geen goed gevoel bij gehad hebben als een faillissement de reden voor de verkoop geweest was.

Werner zei: ‘Dat is mooi voor hem.’ Hij bedoelde natuurlijk ‘mooi voor ons’; zijn gezicht sprak wat dat betreft boekdelen.

Dorothea had zich zelfs in haar stoutste dromen niet voorgesteld ooit nog eens zo te wonen. Zelfs filmsterren en miljonairs zouden groen van jaloezie zien als ze dit huis zagen. En dat werd hun zomaar aangeboden! Ze hoefden alleen maar ja te zeggen! En dat alleen maar omdat Werner lid van dezelfde terreinwagenclub was als de eigenaar van de makelaardij, de baas van deze makelaar hier, die net een vel papier met aantekeningen uit zijn overvolle map trok. ‘De vorige eigenaar heeft enkele punten genoteerd waarop we geïnteresseerden moeten wijzen. Nadelen van het huis, in zekere zin,’ voegde hij eraan toe op een toon alsof hij zich niets kon voorstellen bij het idee dat objecten die door zijn makelaardij werden aangeboden nadelen bezaten. ‘Dat was heel belangrijk voor hem.’

Dorothea haalde diep adem. ‘Dat is netjes van hem,’ zei ze.

De makelaar glimlachte geforceerd. ‘Ja. De vorige eigenaar is een bijzonder correcte man.’ Hij keek op de lijst, die gelukkig niet lang leek te zijn. ‘Goed, het belangrijkste is dat u zich moet realiseren dat dit huis hoge verwarmingskosten heeft. Het is in de jaren zestig gebouwd. De isolatie voldoet niet aan de huidige normen. Daar komt nog bij dat er veel grote kamers, hoge plafonds enzovoort zijn... Houdt u er rekening mee dat u

tweemaal zoveel stookolie nodig hebt als in een normaal huis van deze grootte.’

Werner knikte begrijpend. ‘Vanwege het zwembad.’

‘Ja, en vanwege de onbeschutte ligging. In de winter waaien hier koude noordenwinden, die een aanloop van tweehonderd kilometer kunnen nemen voordat ze op het huis stuiten. En dat kost geld.’

Werner en Dorothea wisselden een blik uit. Deze luxe, stond in die blik te lezen, konden ze zich wel permitteren. Werner had een goede, vaste betrekking en had kort geleden nog promotie gemaakt.

‘Goed, en verder?’ wilde Werner weten.

‘U dient er rekening mee te houden dat u twee auto’s nodig hebt als u hier woont. De dichtstbijzijnde supermarkt is in Duffendorf, bijna twintig kilometer verderop.’ Hij zwaaide met het vel papier. ‘Dat klopt overigens niet helemaal; in het dorp beneden is een bescheiden winkel. Niet heel groot en ook niet goedkoop, maar als de boter op is of als je snel drie eieren nodig hebt, dan kun je dat daar altijd kopen.’

‘Geen probleem. We hebben twee auto’s.’ Een daarvan was Werners terreinwagen, in zekere zin zijn oogappel. En de andere was zijn leaseauto. Een van beide auto’s zou hij aan Dorothea moeten overlaten en die zou eraan moeten wennen zelf weer te rijden.

Maar goed, zo nodig kon je aan alles wennen.

‘De schoolbus rijdt eveneens alleen vanuit het dorp. De halte is voor het raadhuis.’

Dorothea knikte. Hun zoon zat in groep vier, dus dat was zeker belangrijk. En ze wilden het niet bij één kind laten, zeker niet met zo’n groot huis. ‘Dat zullen we wel kunnen regelen.’ Ze keek Werner aan. Opeens maakte ze zich zorgen dat hij er misschien anders over zou denken. ‘Irene en Ruth moeten hun kinderen ook elke ochtend naar school of de bushalte brengen, en die wonen in Stuttgart.’

Werner knikte. ‘En verder?’

‘Dat was alles,’ zei de makelaar opgelucht.

Paradise Valley zag er precies zo uit als de naam deed vermoeden. De plaats lag verspreid in de idyllische, dicht beboste dalen van de uitlopers van het Appalachegebergte, waar je zonder eigen auto volkomen verloren was. Het lokaliserings-team werd in een hotel langs route 940 ingekwartierd. Voor wie niet in het hotel-restaurant wilde eten, was er als alternatief een weinig vertrouwenwekkende hamburgerkraam bij het tankstation aan de overkant van de weg. Verder bestond de omgeving

uit bos en gazons; elke kamer had kabel-tv met honderd kanalen en de bus zou hen 's ochtends ophalen en 's avonds weer thuisbrengen.

Dit bleek een rit van ettelijke mijlen te zijn, waarop je elke ochtend uitgebreid de gelegenheid had de enorme villa's en landhuizen van de plaatselijke bevolking te bewonderen die overal in het landschap verspreid lagen. Verder wierpen kinderen die op de schoolbus stonden te wachten hen woeste grimassen toe als ze langsreden of gooiden ze steentjes naar de bus.

'Dat doen ze omdat we een New Yorks nummerbord hebben,' zei de chauffeur, alsof dat een afdoende verklaring was.

Het ontwikkelingscentrum lag in een modern gebouw van twee verdiepingen in de bedrijfskleuren, dat grotendeels in gebruik was bij de technische dienst, de afdeling die de software bij de cliënten installeerde, updates uitvoerde en die bij problemen hulp moest bieden. De heuvel waarop het gebouw stond, bood een uitzicht waarvoor zelfs een exclusief kuurcentrum zich niet had hoeven schamen en alleen al de grond van het omringende parkeerterrein had in New York meer gekost dan heel Paradise Valley.

De indruk van ruimte en luxe vervloog zodra je het gebouw binnenging. De gangen waren nauw en donker en het rook er muf. Het kantoor op de eerste verdieping, waar ze werden ondergebracht, zag er exact zo uit als in Amerikaanse films: voor iedereen was er een hok van scheidingswanden met daarin een bureau, een stoel, een dossierkast en een computer. Het was zo krap bemeten dat je met uitgestrekte armen elk punt erin kon aanraken. Behalve de computer was alles scheef en wiebelig, en dat terwijl het gebouw nog geen twee jaar oud was. Het leek verdomme wel alsof de medewerkers hier in kooien werden vastgehouden.

Dat gold althans voor het laagste niveau. Al op de volgende trede in de bedrijfshiërarchie zagen de kantoren er een stuk beter uit. De chef van het lokaliseringproject heette John Murray, een zwarte man met smalle, lange handen die nooit glimlachte. Zijn kantoor was voorzien van een deur die hij achter zich kon sluiten – wat hij ook deed –, een groot raam vanwaar je over de indrukwekkende bossen uitkeek en solide meubilair. Zo'n kantoor, besloot Markus, was het volgende etappe-doel.

De volgende dag begon het werk. Markus begon met de invulformulieren. Diezelfde ochtend had hij de termen voor alle maskers al gevonden en het was een makkie de bijbehorende Duitse termen te vinden. Op

enkele plekken zou er misschien wat weinig ruimte op het beeldscherm zijn, maar dat was een probleem voor de ontwikkelaars, niet voor hem. Aan het begin van de middag had Markus alle maskers en de helft van alle rapporten gereed en begon hij zich af te vragen wat hij hier zes maanden lang eigenlijk moest uitvoeren.

Het antwoord kreeg hij toen hij de volgende ochtend voor het eerst met Europa belde en wel met een Weens belastingkantoor waarmee het bedrijf een samenwerkingsverband had. Als het in Paradise Valley acht uur 's ochtends was, was het in Wenen twee uur 's middags, en zijn gesprekspartner, een zekere dr. Beißwenger, liet hem direct bij het begin weten dat hij gewend was exact om vier uur te stoppen.

‘Zo lang zullen we toch niet nodig hebben?’ zei Markus verbouwereerd. Dat ontlokte de man aan de andere kant van de lijn een geringschattend lachje. ‘Jonge vriend, we zullen nog veel langer met elkaar te maken krijgen dan je je in je grootste nachtmerrie kunt voorstellen, neem dat van mij aan.’

‘Hoe dat zo?’ vroeg Markus argeloos.

Een halfuur later begon het tot hem door te dringen dat hij dat beter niet had kunnen vragen. Een van de nieuwe softwaremodules die Lakeside and Rowe tegelijk met de firma die het ontwikkeld had opgekocht had, diende om de mutaties van bankcliënten te analyseren en op basis daarvan profielen op te stellen die inzicht konden bieden in de toekomstige liquiditeit, het bestedingspatroon en het investeringsgedrag van een cliënt. Deze analyses dienden om financiële producten gericht aan te kunnen bieden aan mogelijk geïnteresseerden. Het gehele stelsel was gebaseerd op een gepatenteerd nieuw analysesysteem dat iets met neurale netwerken te maken had. Markus had daarover al diverse artikelen gelezen en had het op zeker moment opgegeven meer over de achtergronden te weten te komen.

In de Verenigde Staten, een land dat helemaal geen bankgeheim kende, was het gebruik van een dergelijke tool geen probleem. In Europa lag dat anders. Dr. Beißwenger hield een monoloog van bijna twee uur over de principes en de voor dit onderwerp belangrijke details van het Oostenrijkse bancaire recht, natuurlijk niet zonder eveneens naar de relevante richtlijnen van de Europese Commissie te verwijzen. Markus had intussen pijn in zijn arm gekregen van de vele aantekeningen die hij razendsnel had gemaakt; het was een compleet blocnote vol. En dat ging alleen nog maar over Oostenrijk. Aan Duitsland en Zwitserland moest hij nog beginnen.

‘Wie geeft er advies over het Duitse belastingrecht?’ wilde Beißwenger weten.

Markus masseerde zijn pols. ‘Ene professor Müller van de universiteit van Keulen. Maar die is pas begin juni van vakantie terug.’

‘Hij hoeft zich niet te haasten. Luister, jongeman, het beste is het om als volgt te werk te gaan: jij gaat met je teksten aan de slag, vertaalt een deel, stuurt dat per e-mail naar me toe en dan praten we erover. Wat dacht je daarvan? Het is gunstig dat je in Amerika zit, want dan kun je ’s middags werken en kan ik ’s ochtends naar je teksten kijken. Beter kan het niet.’ ‘Goed,’ zei Markus op vlakke toon. ‘Zo doen we het.’

‘Tot morgen dan. *Grüß Gott.*’

Op deze wijze ontstond er een vast ritme. ’s Middags vertaalde Markus zoveel mogelijk teksten en stuurde die ’s avonds per e-mail naar Wenen. De volgende ochtend bespraken ze telefonisch wat er veranderd moest worden, wat erop neerkwam dat dr. Beißwenger hem een lange lijst met punten dicteerde die hij met het ontwikkelingsteam moest bespreken. Markus vroeg zich allang niet meer af wat hij de komende zes maanden moest doen. Hij vroeg zich nu af hoe hij ooit voldoende tijd zou hebben.

Anderen hadden het een stuk gemakkelijker. De Zweed in het team las bijvoorbeeld elke ochtend eerst uitgebreid de krant of zat een tijdlang in alle gemoedsrust met de Deen te kletsen. De Sloveen leek niet eens te begrijpen wat voor problemen er met bankvoorschriften en belastingwetten konden zijn.

Markus schoot de Fransman aan, ene Jean-Marc en-nog-wat, die elke paar uur in de keuken een uitstekende kop koffie bereidde, en stelde hem voor om bij Zwitserland met elkaar samen te werken.

‘*Bien sûr,*’ knikte de Fransman met een vermoeide oogopslag. ‘Maar voorlopig ben ik nog wel even met België bezig.’ Hij leek precies dezelfde strijd te voeren.

’s Avonds zaten ze in het hotel vast. De bus zette hen daar na het werk af, meestal rond halfzeven, en daarna kon je er niet meer weg. Bij het tankstation parkeerde op dit tijdstip al een hele reeks enorme trucks waarvan de chauffeurs, die jonge Europese ICT’ers slechts angst konden inboezemen, de hamburgerkraam belaagden. Er was geen busdienst, althans niet in deze straat, en er waren ook geen taxi’s. Het loonde trouwens toch niet, meende de hoteluitbaatster, die elke dag weer een stralende glimlach toonde, want er was in Paradise Valley niets dat de benaming

stadscentrum verdiende. Een bioscoop? De laatste was twee jaar geleden dichtgegaan. Daar liepen nu de ratten over de stoelen. En wat moesten ze in de bioscoop? Op de kamers hadden ze immers goede tv's met extra grote beeldschermen en aansluiting op het pay-tv-systeem. Alles werd door het bedrijf betaald.

Daarom bleven ze gewoon in het hotel. Om acht uur werd het avondeten geserveerd: hamburger met salade, Mexicaans of Chinees. Daarna konden ze achter in de bar in Texasstijl aan vier tafels biljarten totdat ze geen kwartjes meer hadden of wat bij elkaar zitten om te drinken en te praten. Sommigen, zoals Jean-Marc, trokken zich al vroeg op hun kamer terug. Hij had verteld dat hij *La comédie humaine* van Balzac op zijn e-book had meegenomen en vast van plan was alle eenennegentig delen voor de terugvlucht helemaal uitgelezen te hebben.

Markus bleef bij degenen die alleen maar wat zaten te praten. Meestal ging het over het werk. Omdat ze bijna allemaal dezelfde achtergrond hadden, vonden ze gemakkelijk gemeenschappelijke onderwerpen, waarbij het verschil in mentaliteit tussen de nationaliteiten voor tal van anekdotes borgstond. Dat was allemaal heel interessant, maar het was Markus duidelijk dat het niet een halfjaar lang interessant zou blijven. Met andere woorden: hij moest hier weg.

Op een ochtend trof hij een formulier op zijn bureau aan waarop met grote letters URGENT stond. Het was afkomstig van de bedrijfsleiding en betrof een allesbehalve spectaculair onderwerp, namelijk het verschaffen van visitekaartjes aan alle medewerkers ter plaatse voor de duur van hun verblijf. In simpele zinnen, die op het begripsvermogen van zwaar gestoorden toegesneden leken, werd hem gevraagd zijn naam, zijn doorkiesnummer, e-mailadres en eventuele gsm-nummer in de daarvoor bedoelde vakjes in te vullen en het geheel – *urgent!* – om tien uur klaar te leggen. Een bedrijfskoerier zou alle formulieren komen ophalen. Markus pakte een balpen uit zijn bureaulade. Op het moment dat hij begon te schrijven, schoot het idee hem te binnen. Dwaas en kinderachtig, maar toch onweerstaanbaar.

In het vakje FIRST NAME schreef hij: MARK.

In het vakje LAST NAME schreef hij: WESTMAN.

In het vakje MIDDLE INITIAL schreef hij: S.

Hij sprak de naam zachtjes voor zich uit. 'Mark S. Westman.' Klonk dat niet al behoorlijk, nee zelfs enorm Amerikaans? Begon je niet vanzelf Engels te knauwen, alleen al bij het lezen van de naam?

Wat onnozel. Waarschijnlijk kreeg hij het formulier morgenochtend weer op zijn bureau met het verzoek het te verbeteren. Prima toch? Hij vulde ook de rest nog in – maar niet al te netjes, zodat hij zich in geval van nood op een vergissing kon beroepen – legde het vel papier in het postvakje en begon met zijn werk.

De bedrijfskoerier, een pukkelige, ongewassen ruikende jongen, kwam pas om elf uur. En pas toen hij weer weg was, kon Markus zich weer op de details van de jaarafsluitingen voor kapitaalmarktredningen concentreren.

De volgende dag lag er geen formulier op zijn bureau, maar een stapel van honderd visitekaartjes voor Mark S. Westman, medewerker van Lakeside and Rowe, Inc., New York, NY, USA, evenals een clip waarmee je een kaartje op je borst kon vastmaken.

Het mocht dan wel onnozel zijn, toch leek dit hem een gunstig voorteken. Ja, leken de witte kaartjes hem te vertellen, nu ben je aangekomen in het land van de onbegrensde mogelijkheden.

Vrijwel niemand merkte de fout op. Jean-Marc sprak hem erop aan en zei dat hij moest reclameren. ‘Van ons accepteren ze ook geen fouten.’ Markus maakte een wegwerpgebaar. ‘Ach, wat zegt een naam nou? Helemaal niets toch?’ Geen drukte maken, zei hij tegen zichzelf. Natuurlijk geloofde hij niet dat namen niets voorstelden. Namen waren juist magische woorden. Iedereen die met klanten te maken had, wist dat.

Toen ze aan het eind van de week voor het eerst een vergadering met de ontwikkelaars hadden, stelde hij zich direct al met Mark voor, wat iedereen aan tafel zonder met de ogen te knippen accepteerde. Daarna discussieerden ze tot het aanbreken van de schemering over de noodzakelijke veranderingen. Het overleg verliep in een nuchtere, doelgerichte sfeer en de oplossingen waren verrassend pragmatisch. ’s Avonds was Markus ronduit *high*. Zo werd er dus gewerkt in dit land, dat mensen naar de maan gestuurd had!

Maar de eigenlijke overwinning was dat ook de anderen uit het lokaliserings-team hem Mark begonnen te noemen. De magie werkte blijkbaar. En daaruit zouden wonderen ontstaan, daarvan was hij overtuigd.

